7/16819

T.C.
Çevre ve Orman Bakanlığı

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği – Bilgi Edinme Birimi

Sayı : B.18.0.BHİ.0.00.00/610.01-1192
Konu : Sayın Feridun Fikret BALOĞLU'nun
Yazılı Soru Önergesi

27../10/2006

51943

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : TBMM'nin 26/09/2006 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-25616 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan, Antalya Milletvekili Sayın Feridun Fikret BALOĞLU'nun "Antalya'da kirliliğe maruz kalan su kaynakları ile katı ve sıvı atıkların işlenmesine ilişkin", 7/16819 esas sayılı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Osman PEPE
Bakan

EK:
Cevabi yazı (3 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği:
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

Bilgi:
Başbakanlık

Söğütözü Caddesi No:14/E Kat:1 06560 Beştepe / ANKARA
Ayrıntılı bilgi için irtibat: Hüseyin AYTAÇ / Şube Müdürü. Telefon: (312) 207 67 52 Faks : (312) 207 67 88
e-posta : h.aytac@cevreorman.gov.tr Web : http://www.cevreorman.gov.tr

7/16819

ANTALYA MİLLETVEKİLİ SAYIN FERİDUN FİKRET BALOĞLU'NUN 7/16819 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI'NIN CEVABI

1. 761160EC sayılı Yüzme Suyu Direktifinin ülkemizdeki uygulamasını temsil eden Mavi Bayrak Kampanyası Bakanlığımız ile birlikte Sağlık Bakanlığı ve Turizm Bakanlığı ile bu programın koordinasyonundan sorumlu olan Türkiye Çevre Eğitim Vakfı tarafından, belirlenen plajlarda Mavi Bayrak kriterleri dikkate alınarak yürütülmektedir. Bu kampanya kapsamında Sağlık Bakanlığı tarafından yapılan deniz suyu analiz sonuçları, gerek Sağlık Bakanlığı'nca internet sitelerinde gerekse de Çevre Eğitim Vakfı'nca, Mavi Bayrak alan plajlarda panolar vasıtasıyla ilan edilmektedir.

2. Ülkemizde yapılacak derin deniz deşarjı projelerinin belirli bir metot dahilinde kontrolünü gerçekleştirebilmek, için Bakanlığımız tarafından bir Genelge hazırlanmıştır. 08.05.2003 tarihli ve 25102 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun hükümlerine uygun olarak hazırlanan söz konusu Genelge, "Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği"nin 53 üncü maddesinde belirtilen *"Derin deniz deşarjı ile sonuçlanan atıksu arıtma tesisi projeleri Bakanlık tarafından onaylanır."* hükmü uyarınca, derin deniz deşarjı projeleri (derin deniz deşarjı ve derin deniz deşarjı ile sonuçlanan atıksu arıtma tesisleri projeleri) onaylarına ilişkin usul ve esasların düzenlenmesini amaçlamaktadır. Derin deniz deşarjı yapılırken çok detaylı bir Çevresel Etki Değerlendirme Raporunun hazırlanması gerekmektedir ve adı geçen faaliyet bu çerçevede Bakanlığımız ÇED Yönetmeliği Ek-2'de yer almaktadır.

Diğer taraftan, 2872 sayılı Çevre Kanunu hükümlerine uygun olarak "Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği" (SKKY) 4 Eylül 1988 tarihinde 19919 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş, 31 Aralık 2004 Tarih ve 25687 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak güncellenmiştir. Anılan Yönetmeliğin 6. Maddesinde; fekal atıklar, organik atıklar, kimyasal atıklar, aşırı üretim artışına neden olan besin maddelerinin, alıcı ortamın dengesini bozacak şekilde aşırı boşaltımı, atık ısı, radyoaktif maddeler, denizin dibinden taranan malzeme, çamur, çöp ve hafriyat artıklarının ve benzeri atıkların boşaltımı, gemi ve diğer deniz araçlarından kaynaklanan petrol türevli katı ve sıvı atıklar gibi kirletici etkileri doğuran her türlü deniz ve kıyı suyu yapılan boşaltunlar tamamen yasaklanmış veya izne bağlanmıştır. Yine aynı Yönetmeliğin 33., 34., 35., 36. ve 42. maddelerinde derin deniz deşarjı ile ilgili kriterler yer almaktadır.

Karasal kaynaklı kirleticilerin kontrol altında tutulmasında alınması gereken önlemler Çevre Kanunu'nda belirtilmektedir. Önlemlerin denetimi Bakanlığımızın sorumluluk alanına girmektedir. Bakanlığımız iller bazında örgütlenmiş olup, il merkezlerindeki en etkili birim Mahalli Çevre Kurulları'dır. Bu kurulların başkanı illerdeki en büyük mülki amir olan valilerdir ve söz konusu il sınırları içinde geçerli olan kararlar alabilmektedir. Bu sınırlar ile doğal sınırların birbirinden farklı olması sonucu; aynı akarsu havzasında denetim ve yaptırım gücü ile donatılmış birden fazla mülki amir bulunmakta ve dolayısı ile planlama ve uygulamada problemler yaşanmaktadır.

Avrupa Birliği'ne girme aşamasında olan ve gelirinin önemli kısmını deniz turizminden elde eden ülkemizde de mevcut yönetmeliklerin Avrupa Birliği ile uygunluk içerisinde olması gerekmektedir. Bu çerçevede, AB su sektörü altında yer alan ve deniz kirliliğinin önlenmesinde, denizlerin koruma- kullanma dengesi içerisinde faydalanılmasına hizmet vermek amacıyla Kentsel Atıksu Arıtımı ve Yüzme Suyu Kalitesi Direktifleri, Türk Mevzuatı ile uyumlaştırılmıştır.

Ayrıca, taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler olan Bükreş ve Barselona Sözleşmeleri ve eki Akdeniz'in Kara Kökenli Kirleticilerden Korunmasına Yönelik Protokolü (LBS-protokol) gereği "Kara Kökenli Kirleticilere İlişkin Ulusal Eylem Planı" hazırlanmıştır.

3. Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP)'in altında Akdeniz'in karşı karşıya bulunduğu çevresel baskı ve tehditlerin tespiti ve giderilmesi yollarını, disipliner ve sektörlerarası boyutta ve bütüncül bir şekilde ele almak ve bölgesel düzeyde bir işbirliği başlatmak amacıyla hareket eden Akdeniz Eylem Planı (MAP), Akdeniz'in Deniz Ortamı ve Kıyı Bölgesinin Korunması (Barselona) Sözleşmesi'ne göre, Akdeniz'in kirliliğe karşı korunmasına yönelik olarak MED POL Programını hayata geçirmiştir.

Bu çerçevede, Bakanlığımız tarafından desteklenen ve Akdeniz Eylem Planı çerçevesinde gerçekleştirilen Med Pol Faz III Programı tamamlanmış olup, 2006- 2013 yılları içerisinde Faz IV Programı uygulanmaya başlanmıştır. MED POL Faz IV Programının temel amacı; deniz ortamına kirletici deşarjını kontrol altına almak için kaynaklarda kirlilik izleme, yönelim izleme yoluyla kirleticilerin çevresel konsantrasyonlarındaki zamana bağlı değişimlerin basit bir tanımını yapmak, sıcak noktaların (kirletilmiş alanların) ötrofikasyon derecesini belirlemek, elde edilecek sistematik verilerle deniz kirliliğini azaltmak için etkin teknik ve idari önlemlerin alınmasına katkıda bulunmaktır.

Kapsamı belirlenen Med Pol Faz IV 2006 yılı Proje çalışmasının amacı, sıcak alanlarda endüstriyel/belediye kaynaklı atık sular için ulusal düzenlemelere ve Akdeniz Eylem Planı (MAP)'ndaki genel önlemlere uyum ve atık sulardan kaynaklanan girdilerin tahmin edilmesi; nehir akımlarının tahmini ve nehir girdilerinin güvenilir ve doğru bir şekilde izlenmesi, Sıcak noktalardaki ve seçilmiş olan kıyı alanlarındaki istasyonlarda, biyotadaki kirlilik seviyesinde zamana bağlı değişikliklerin güvenilir ve doğru bir şekilde değerlendirilmesi; kıyı alanlarının kirlilik durumlarının güvenilir ve doğru bir şekilde değerlendirilmesidir.

Projenin temel hedefleri arasında sıcak alanlardaki atık su kirlilik değerlerinin Ulsal Mevzuata (deşarj kriterlerine) uyumun izlenmesi; kara kökenli noktasal kaynaklardan kaynaklanan kirlilik yüklerinin belirlenmesi; seçilen sıcak noktalar, kıyı ve referans alanlarda sediman ve biyotada kirliliğin yönelim izlemesi; Mersin Körfezi'nde örtofikasyon durumunun izlenmesi yer almaktadır.

Bunun yanında; Barselona Sözleşmesi'nin 1995 yılında kendisi ile birlikte güncellenen Ek'i, "Kara Kökenli Kirleticiler Protokolü'nün ve Bükreş Sözleşmesi'nin Ek'i olan "Kara Kökenli Kirleticilerin Kontrolü Protokolü" gereği olarak Bakanlığımız koordinatörlüğünde 1997 yılından bu yana çalışmalar devam etmektedir. Bu çalışmaların devamı niteliğinde olan "Kara Kökenli Kirleticilere İlişkin Ulusal Eylem Planı'nın Hazırlanması Projesi" TÜBİTAK-Marmara Araştırma Merkezi- Kimya ve Çevre Enstitüsü tarafından gerçekleştirilmiştir.

7/16819

Söz konusu projenin amacı; ülkemiz kıyılarında kirliliğe neden olan kara kökenli kirleticilerin kaynakları, hangi oranda kirliliğe neden oldukları, yöre ve sektör bazında önceliklerin belirlenmesidir. Projenin diğer bir amacı ise söz konusu kirliliğin kontrol altına alınıp, önlenebilmesi için bir "Ulusal Eylem Planı"nın hazırlanmasıdır. Ulusal Eylem Planı kaynakların en etkin şekilde kullanılması, yatırımları en rasyonel şekilde yönlendirilmesi ve kirliliğin önlenmesi için önemli faydalar sağlayacaktır.

Bu çalışma kapsamında, projenin önceki aşamalarının da ışığında Ülkemizin tüm kıyıları için kara kökenli kirleticilere ilişkin ulusal eylem planı hazırlanmıştır. Hazırlanan bu Plan içerisinde bölgeler havza bazında ele alınmış olup havza ve sektörel bazlı kirleticiler, sıcak noktalar ve hassas bölgeler ile havzaların özellikleri dikkate alınarak Akdeniz ve Ege Bölgeleri için karasal kökenli kirleticilere ilişkin değerlendirme yapılmıştır. Bunun sonucunda da öncelikli alan ve sektörler belirlenerek kirliliğin giderilmesine yönelik olarak yatırım planları hazırlanmıştır.